Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Ще не було країни на землі, що у віках
свободи не зазнала,
І щоб з тавром рабині
на чолі осанну вічно
деспотам співала.
Богдан БОРА

№ 21 (283)
17 червня
2010 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викла-дених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

НАБАТ

ЗАХИСТ УКРАЇНИ – СПРАВА СВЯТА

ДЕКЛАРАЦІЯ

Івано-Франківського обласного Народного Комітету захисту України

10 червня 2010 року ми, представники громадських організацій і політичних партій Івано-Франківщини, утворили Івано-Франківський обласний Народний Комітет захисту України, який є організаційною структурою всеукраїнського Народного Комітету захисту України.

Зважаючи на небезпеку втрати державності й демократичних здобутків українського народу, що виникла внаслідок дій режиму Януковича, проголошуємо про об'єднання зусиль та координацію дій демократичних державницьких сил Прикарпаття.

В умовах здійснюваного владним режимом широкомасштабного наступу на життєво важливі національні інтереси України завдання Комітету полягатимуть в організації опору, спрямованого на:

• захист суверенітету й територіальної цілісності України;

• відстоювання основоположних свобод і гідності громадян, їхніх політичних, соціально-економічних і національно-культурних прав;

• припинення антиукраїнської гуманітарної політики;

• відсіч будь-яким спробам встановлення іноземного контролю над стратегічними підприємствами й галузями промисловості України;

• збереження євроатлантичного вибору України та орієнтації на європейські цивілізаційні цінності.

Наша боротьба розгортатиметься виключно в правовому полі, визначеному Конституцією України, та базуватиметься на засадах відкритості, координації дій, рівноправного партнерства та відмови від взаємопоборювання. Наші дії будемо координувати з всеукраїнським та обласними Народними Комітетами захисту України.

Громадські організації і політичні партії, представлені в Комітеті, діючи самостійно власними силами й можливостями, інформують Комітет з метою координації спільних зусиль.

Закликаємо свідомих українців, громадські, партійні організації області підтримати нашу ініціативу і долучитися до святої справи захисту України.

ВСТАВАЙ, В КОГО ГОРДІСТЬ ПОВСТАЛА...

Як уже повідомляла «Галицька Просвіта», в Івано-Франківську створили обласний Народний Комітет захисту України, що є реґіональною структурою Всеукраїнського НКЗУ, який очолює Дмитро Павличко. Про це на прес-конференції для журналістів повідомили співголова обласного НКЗУ народний депутат першого і другого демократичного скликань, колишній голова облради, екс-посол України в Грузії та Азербайджані, голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький та народний депутат першого демократичного скликання, колишній голова виконкому облради Дмитро Захарук.

Як вони наголосили, в установчих зборах взяли участь представники громадських організацій та політичних партій, відомі громадські діячі та яскраві особистості краю. Всі вони висловили тривогу за долю України й готовність стати в обороні національних інтересів. Ухвалена Декларація, в якій визначена мета й окреслені напрями діяльності Комітету. У ній, зокрема, наголошено, що завдання Комітету полягають в організації опору нинішньому владному режиму, спрямованому на:

• захист суверенітету й територіальної цілісності України;

• відстоювання основоположних свобод і гідності громадян, їхніх політичних, соціально-економічних і національно-культурних прав;

• припинення антиукраїнської гуманітарної політики;

• відсіч будь-яким спробам встановлення іноземного контролю над стратегічними підприємствами й галузями промисловості України;

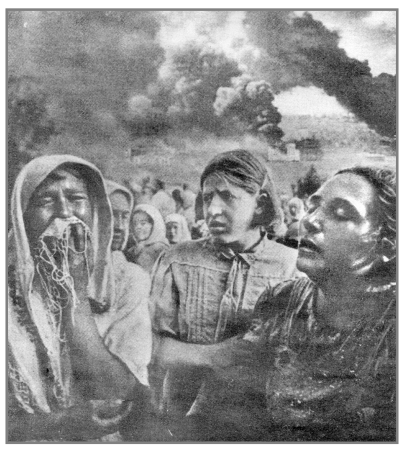
• збереження євроатлантичного вибору України та орієнтацію на європейські цінності.

Відповідаючи на запитання журналістів, С. Волковецький та Д. Захарук уточнили, що до НКЗУ увійшли обласні організації КУН, НРУ, «Батьківщина», «Свобода», ХДС, Європейська партія, партія «Реформи і порядок», «Просвіта»,Об'єднання ветеранів, Спілка письменників, «Жіноча громада», Союз українок та багато інших партій і організацій. Однак утрималась «Наша Україна».

«Але двері Комітету відчинені для всіх свідомих українців, готових долучитися до святої справи захисту України, – наголосили вони. – Маємо режим фактичної окупації, нищення мови, духовності, захоплення чужинцями економіки, узурпації однією політичною силою всіх гілок влади. І наш конституційний обов'язок, про що говорить 65-та стаття Основного закону, стати на захист держави». А ще промовці запевнили, що Комітет підтримуватиме лише державницькі дії і не буде кишеньковою опозицією та сприйматиме й координуватиме активні акції протесту, які здійснюватимуть учасники НКЗУ.

Богдан ВІВЧАР

ДАТА ІСТОРІЇ

22 червня минає 69 років як почалася найжорстокіша в історії людства війна. Зіткнулися два антилюдські режими за володіння світом. Жертвами цього протистояння стали держави й народи. Але найбільші втрати – людські й матеріальні – поніс український народ. Адже вогненний смерч пройшов Україною з заходу на схід, а потім – зі сходу на захід. У кожній сім'ї і кожній родині хтось загинув на війні. Пам'ятаймо про них. Згадаймо їх у молитві, запалімо свічку, покладімо квітку до пам'ятника на їхню честь.

ГОСТІ

НАЛИВАЙЧЕНКО – ОПТИМІСТ!

У Народному домі «Просвіта» відбулася зустріч школи лідерів з екс-головою СБУ України, лідером громадської організації «Оновлена Україна» Валентином Наливайченком. Молодь, яка навчається в цій школі, отримала можливість поспілкуватися з політиком, який багато знає і хоче оновити Україну. Розмова була цікавою. Наливайченко вважає, що найбільшою помилкою Президента Ющенка було те, що він не «розвернув» силові структури на 180 градусів. Мав можливість зробити їх захисниками українців, а не насильниками.

Сам гість сказав, що він не є Ющенковим наступником у «Нашій Україні». А ще: Уряд створив спільне з Росією підприємство з випуску літаків. І москалі взяли та й одразу продали технологію виготовлення АН-124 американській фірмі «Боїнґ». І заробили на цьому чималі гроші, а українці залишилися ні з чим. Ось така дружба зі «старшим братом». До цього хочеться додати слова екс-Президента Л. Кучми про нинішній Уряд, що «їм не вистачає клепки». Краще не скажеш!

Попри це В. Наливайченко – оптиміст щодо строку дії теперішньої влади. Восени мусимо виграти місцеві вибори. А там, дасть Бог, навесні будуть позачергові вибори до Верховної Ради. І їх також треба виграти. Громадська організація, яку він очолює, не боїться фальсифікацій на виборах, бо матиме значну підтримку іноземних організацій. Мені до вподоби його розуміння ґарантій територіальної цілісності України через членство нашої держави в НАТО. Це чи не один із небагатьох відомих політиків зі сходу України, який твердо стоїть на проєвропейських цінностях.

Хай Господь допоможе нам та громадській організації В. Наливайченка «Оновлена Україна» здійснити всі наші плани.

Михайло РУДКОВСЬКИЙ

Синодальне управління у справах молоді
Українська Православна Церква Київського Патріархату
Полтавське ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

УВАГА!

Для малечі та батьків організовується православний дитячий табір «ДОРОГА ДО БОГА» на базі ДОТ «ФОНТАН» *(с. Клюсівка Полтавської обл.)*

ТАБОРОВІ ЗМІНИ ВІДБУДУТЬСЯ:

І зміна: *18 червня – 1 липня;*
ІІ зміна: *6–19 липня;*
ІІІ зміна: *5–18 серпня.*

В ПРОГРАМІ: відпочинок, сонце, річка, сосновий ліс, спілкування з однолітками, духовні бесіди, ігри, конкурси, майстер-класи, гуртки.

Запрошуємо дітей від 7 до 16 років.
Кількість місць обмежена!!! Пожертва – 790 грн.
Бажаючих просимо зареєструватись:
(044) 592-40-86, (099) 936-16-43, (096) 253-46-04 (Людмила).

ВИДАВНИЦТВО «ПРОСВІТА» приймає замовлення на:

- ***виготовлення книг, брошур, каталогів;***
- ***зшивання блоків на термобіндері;***
- ***друк на різографі форматом А-3;***
- ***друк на кольоровому лазерному принтері форматом А-3***

афіш, вітань, буклетів, грамот, подяк...

ЦІНИ – ДОСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

НАША АДРЕСА:
вул. М. Грушевського, 18 (вхід з двору), м. Івано-Франківськ.
Тел. (03422) 2-38-67.

Здійснилася давня мрія просвітян міста й області – днями в обласній «Просвіті» гостинно відчинила свої двері «УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ»

Тут, окрім книг видавництв «Просвіти», продаватимуться книги таких українських видавництв, як «Промінь», «Ранок», «Школяр», «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», «Казка» та наших місцевих видавництв. Родзинкою книгарні є те, що акцент робиться на доступність української книжки – а отже, ціни в порівнянні з іншими книжковими магазинами помірні.

Вже перші дні роботи книгарні засвідчили, що задум справдився – просвітяни та наші гості охоче купують «Сад Гетсиманський» Івана Багряного, «Кулінарні секрети сестри Ольги», дитячі енциклопедії та багато різноманітної довідкової літератури.

Наостанок зазначимо, що «Українська книгарня» відкрилася завдяки старанням як голови обласної «Просвіти» Степана Волковецького, так і його заступника Іллі Заграновського, завідувача господарством Романа Петраша, щирої просвітянки Лесі Козак.

Ласкаво запрошуємо в нашу книгарню.

«ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА» – ДЛЯ КОЖНОГО ОСВІТА

ШАНОВНІ КРАЯНИ! ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!

Триває передплата на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».

Вона й надалі працюватиме на національно-просвітянську ідею, для реалізації тих сподівань, на які чекає українство.

І для того, щоб мати надійного провідника у сучасності і в майбутнє, передплатіть «ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ».

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ :
на півроку – 19,83 грн.
на рік – 38,46 грн.
на три місяці – 10,74 грн.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ***"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!*** *Передплатний індекс* ***91083***

НА ТОМУ СТОЮ

ШЕВЧЕНКО І БАНДЕРА НЕРОЗДІЛИМІ!

2014 року Україна святкуватиме 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, чиє ім'я впродовж останніх півтора століття не сходить з уст і друзів, і ворогів України. І ті, і другі воліли й воліють озброїти й підкріпити цим ім'ям свої дії для досягнення своєї мети.

Чи ж це не парадокс?

Хіба можна водночас бути кумиром і друзів, і ворогів України?

Очевидно, що ні.

Без Шевченка, як свідчать навіть вороги України, не було б самої української нації. То як можуть вороги українців – Табачник, Бузина і К° – шанувати й святкувати Тараса Шевченка?

Чи це щире святкування, чи це показуха для досягнення своєї антиукраїнської мети?

Як можна святкувати Шевченка й бризкати слиною на втілювачів ідей Шевченка – Степана Бандеру, Романа Шухевича та героїчну УПА?

Та ж Шевченко був бандерівцем XIX століття!

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте!

Шевченко ненавидів і був ворогом окупації та окупантів. Ці почуття втілили у свої дії Бандера й бандерівці.

Святкувати ювілей Т. Шевченка не можна без згадки про С. Бандеру, про героїчну УПА, про визвольну боротьбу нашого народу.

Ці дві постаті нашої історії – Шевченко й Бандера – нерозділимі!

Вони нерозділимі, бо і Шевченко, і Бандера були синами свого народу, знали, відчували й поділяли його бажання і прагнення, боліли цими прагненнями, терпіли за ці прагнення й загинули за них.

Саме так, саме в такій нерозривній парі двох українських геніїв будуть святкувати ювілей Шевченка українці.

Зовсім з іншою метою збираються святкувати цей ювілей новітні окупанти України. Вони хочуть цим ювілеєм замилити очі українцям, показати себе друзями України. А ювілей використати не для святкування наших святих, а для знущання з них.

Ця їхня ідея лукава й антиукраїнська. Святкувати Шевченка і заразом дбати про відновлення окупації, значить кривити душею. Донбаський Президент В. Янукович не покидає надій на надання російській мові в Україні статусу державної.

Це відверто антишевченківський, антиукраїнський крок.

Російська мова має в Україні повні права на рівні з іншими мовами, але державною в Україні їй не можна бути. Вона є державною в Росії і була державною в окупованій Москвою Україні й виконувала роль гнобителя української культури. Звичайно, це гріх не мови, а гріх окупантів, які використовували свою рідну мову для пригнічення й упосліджения «братів». Відроджена 1991 р. Україна не могла допустити дальшого упосліджения української мови і зробила її державною. Повернення цього статусу російській мові рівнозначне відродженню окупації.

Плануючи це зробити, Янукович святкуванням ювілею Шевченка хоче замилити очі українцям. Він створив комісію для святкування ювілею, який випадає на 2014 рік.

До ювілею ще повних чотири роки. Чому такий поспіх?

Цим поспіхом Янукович хоче замаскувати свої проокупаційні кроки в Україні. Злагіднити українців цукеркою, забрати в них державну мову, відновити окупаційні порядки в Україні.

Створена комісія святкування. І хто ж там, у тій комісії? Самі ненависники українців, україножоби: Табачник, Семиноженко, колишні каґебісти, які не давали святкувати Шевченка в минулому, каґебістські стукачі й, для годиться, два абориґени: І. Драч та М. Жулинський.

Недобачив Янукович ще одного «шевченкознавця» – О. Бузину. Саме його бракує у цій комісії. Без нього україножобське святкування не буде повним.

Цікаво буде спитати у Драча й Жулинського, чи добре їм чується у цій комісії разом із Бузиною? Чи не краще їм вийти з цієї україножобської комісії, довести, що вони таки українські патріоти, а не помилувані Сталіним яничари?

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

НАВІЯНЕ

ДИЛЕМА ЯНУКОВИЧА – ЛІТАЮЧІ АПЕЛЬСИНИ ЧИ ВІЯ?

Відомий лондонський аналітичний журнал «Економіст» надрукував статтю «Сто днів Януковича», де є й дещо оновлена політична карикатура – західний дядько, чи-то на кшталт президента Ніксона, чи-то – вуйка Сема, малює патичком попереджувальну лінію поза назвою «Україна» і перед носом вайлуватого російського ведмедя. Але справа навіть не у цій сатирі...

Редакція журналу тут же стверджує, що головна інтриґа після перших ста днів президентства Віктора Януковича полягає у тому – чи піде Янукович на здійснення реформ, що занапастить його й так нестійку популярність у частині народу, і тоді в державі все може піти шляхом швидкого гостросюжетного бойовика (чи-то трилера?), з можливими літаючими (наколотими) апельсинами, кілерами й підозрілими особами та втечею головного героя у далекі краї.

Або ж, у протилежному випадку, що «Економіст» вважає більш імовірним для Януковича сценарієм, його все ж чекає роман жахів, імовірно, на український манер. З літаючими трунами, відьмами на мітлах, дякомпрезидентом на відьминій шиї (чи на шиї нинішньої, так нелюбої для головного дяка держави, Панночки) та, звичайно ж, із новітнім Вієм.

Правда, сьогодні важко собі уявити, хто ж буде у ролі цього страхіття з дуже важкими повіками? Бо про Панночку ви вже здогадалися! Але чи зможе вона викликати на підмогу для згуби «дяка-президента» цього самого українського князя жахіть – Вія? Хто на ВІЯ?!

Василь ЗІЛГАТОВ

ДУХОВНІСТЬ

НЕСТИ У СВІТ ЛЮБОВ

Ви маєте йти слідами Христа й проповідувати любов, – так благословив митрополит Галицький Андрій випускників Вищої богословської академії при Івано-Франківському єпархіальному управлінні УАПЦ. З1997 року, коли вона розпочала свою діяльність, академію закінчили 85 студентів. Її вихованці захистили кандидатські дисертації, 12 стали маґістрами, а 63 – бакалаврами. Нині у ВБА навчаються 80 студентів.

Іменинників привітав також архієпископ Львівський і Таврійській Макарій, їм зичив многая і благая літ хор Святопокровського собору.

На світлині: Вручення дипломів.
Б. В.

ОСВІТА

ВИВИХ СИСТЕМИ

Для всіх держав і народів освіта є світлом проґресу, що гріє серце чесного громадянина сподіванням кращого життя старанням молодого, освіченого покоління. В Україні державна система освіти має якийсь дивний вивих, незрозумілий для нас і всієї освіченої світової спільноти. Тому не повертається язик назвати її надією нації. Не тому, що освіта погана чи корумпована, як люблять говорити політики. Навіть не тому, що освіта безсовісно «продукує» не конче потрібних фахівців, які мусять виїжджати за кордон чи прозябати безробітними на громадських роботах. Освіта – це теж бізнес, і професура мусить якось заробляти, адже можливостей заробити в Україні мало. Вища освіта не є обов'язковою, тому дехто «купує» освіту, якщо її важко здобути чесно, наївно вважаючи це вкладенням капіталу в майбутнє дитини. Замість того одержують слабеньку надію на те, що потомок вивчиться, матиме добру роботу й допоможе на старості літ.

Нарікань на освіту багато. Бо системного, єдиного для всієї України практичного виховного процесу не існує. Він дуже різний на заході, сході, півдні чи в Криму. Всім відомо, що виховує, в першу чергу, приклад особи, але мудрагелі з міносвіти вважають, що в українських школах учителі можуть виховати в учнів любов до держави й державної мови, переходячи на «общепонятный» відразу ж після дзвоника на перерву. Це маленька деталь, бо можна згадати тих же піонерів-ленінців у школах і багато чого смішного, як для школи вільної України. На більшості території держави виховання патріотизму практично стерильне, придатне для виховання громадянина країни без назви. Це означає, що мета української освіти й досі на практиці невизначена. А це вже – національне лихо, бо така реально небезкоштовна й безтолкова освіта утримується копійками платників податків, хоч сповна громадянам не служить. Ми платимо цей примусовий податок за власну безпросвітність і бідність у старості.

Наша система освіти чомусь дозволяє іншим державам (поки що Росії) відкривати в Україні філіали власних вишів, що стовідсотково забезпечує начально-виховний процесс, аналогічний як для громадянина цієї держави. А як зрозуміти нові ініціативи узгоджувати підручники з історії з Росією? Чи може держава вважати себе захищеною, коли її система освіти виховуватиме в дусі гуманітарної роздвоєності великий континґент високоосвічених молодих громадян? В найкращому випадку ми одержимо байдужих до власної держави громадян і безвольний електорат. В гіршому ж варіанті це працює на гуманітарний розкол суспільства, а така держава в конкурентному світі довго існувати не зможе. Чи прийде час, коли очільники зрозуміють, що держава може бути набагато успішнішою без особливих інвестицій. Достатньо, щоб система освіти працювала не на дружбу між народами чи ефемерний світовий проґрес, а виключно на конкретні інтереси нації, готувала молодих громадян – кадри для своєї держави однаково добре на заході, сході чи півдні України.

Освіта формує новітній гуманітарний простір держави, образ держави в головах громадян. Тому від гуманітарної єдності освіти залежить національна безпека й захист національних інтересів. Мене дивує поведінка політиків старого призову, які лиш тепер лають Табачника, бо не один рік спостерігали, як він з однодумцями доводив освіту до стану гуманітарного відчуження. Відчуження, трохи схожого на відчуження землі Чорнобиля – ніби все на місці, а живої національної душі освіта не має. І процес звільнення освіти від національної «бредятіни», як вони люблять казати, триває. Будьте певні, ці «однодумці» непомітно для вас зробили таке з гуманітарною реальністю держави, а все окошилося на політиці й на простих людях. Це легко не минеться і для молодого покоління держави. Ми досі були зачаровані байками самозакоханої і корисливої політики, тому не змогли належно оцінити й відстояти свій головний національний пріоритет – систему освіти й виховання нового громадянина. Для України це виявилось важливішим, ніж економіка.

Тому не критикувати систему освіти треба, а давати конкретну оцінку діям вищих чиновників та очільника міністерства. Хіба можна вірити запевненням пана Табачника, що все робиться для блага нації згідно Конституції і законів України? Якщо система освіти неефективно працює на ґенерацію єдиного в баченні місця й перспективи держави покоління громадян, то хтось у цьому винен.

Володимир ФЕРЕНЦ

З'ЇЗДИ

БУДЕ СПІЛЬНА ПРАЦЯ З ОПОЗИЦІЄЮ

У Сумах відбувся VII з'їзд Всеукраїнського об'єднання ветеранів. На ньому були присутні десятеро делеґатів від Івано-Франківської обласної ветеранської організації на чолі з її головою Василем Сав'юком.

В Україні сьогодні ця ветеранська структура налічує мільйон фіксованих членів – учасників бойових дій, ветеранів війни та праці, воїнів УПА, інвалідів війни та пенсіонерів інших категорій, у тому числі Збройних сил.

На сьогодні об'єднання глибоко стурбоване ситуацією в українській державі й на з'їзді делеґати заявили про свою позицію, яка повністю співпадає з позицією демократичної опозиції. Об'єднання звернулося до демократичної опозиції з пропозиціями створити спільні робочі органи й відповідні комісії, співпрацювати в організації та здійсненні програм опозиційного уряду України, публічних проектів, протестних мітинґів, в організації виборчого процесу, різноманітних круглих столів, урочистостей, присвячених ювілеям визначних борців за волю України, налагодженні зв'язків із громадськістю, участі в судових процесах, що відповідають спільним інтересам. Обласна організація об'єднання ветеранів стала учасником установчого зібрання Івано-Франківського обласного Народного Комітету захисту України, яке відбулося 10 червня цього року і ввійшла в склад Комітету.

Плануємо співпрацювати в напрямку аналітичної, законотворчої та нормативно-правової роботи на всіх щаблях центральної влади й місцевого самоврядування. Також має бути взаємодія у формуванні кадрового резерву та його взаємовигідне використання у своїх структурах. Об'єднання надаватиме власні інформаційні ресурси для розповсюдження позитивної інформації про діяльність демократичної опозиції.

Мільйонний загін членів об'єднання та його прихильники залишаються вірними ідеалам Помаранчевої революції, під час якої Ю. Тимошенко займала визнану народом визначну роль її командира.

VII з'їзд об'єднання схвалив пропозицію про запровадження Свята української пісні на державному рівні та ухвалив створити Всеукраїнську спілку «Козацька берегиня» з розгалуженням в областях та районах держави. Заступником голови цієї організації на Всеукраїнському рівні обрали нашу землячку, голову обласної «Козацької берегині» Михайлину Боднар.

Василь РАДИШ,
делеґат з'їзду

АКЦІЇ

ЦЕ – ТВОЯ ЗЕМЛЯ...

Щороку навесні світ відзначає День Землі і День довкілля, бо охорона природи займає важливе місце серед глобальних світових проблем. Це питання постійно актуальне. З ініціативи осередку «Просвіти» у 6 класі Залукв'янської ЗОСШ пройшов урок, присвячений цій темі.

Отже, задаю запитання: «Як виглядає Земля з космосу?» Учні це знають і дають відповідь, що здається блакитною, бо є атмосфера й 2/3 поверхні її займає вода. Шар повітря над поверхнею тонкий, але захищає Землю від небезпечного сонячного проміння та метеоритів. Завдяки воді й атмосфері існує життя на землі.

«А як людство поводиться з Землею?», – задаю наступне запитання, підказую і починається диспут:

Вирубують **ліси.** А це – наші легені. Тому зменшується кількість кисню у повітрі. Звідси і різні хвороби. Це призводить до повеней, буреломів та інших катаклізмів. Наводжу приклад по Україні, де 15 відсотків займають площі, відведені під зелені насадження, тоді як, наприклад, у Німеччині таких площ 30 відсотків, бо німці купляють ліс у нас, зберігаючи свій.

У **водойми** України потрапляє 5 мільйонів тонн солей (з ланів під час випадання дощів ідуть мінеральні добрива й отрутохімікати). А ще маємо велику небезпеку в Калуші, де зібралося 35 млн. м куб. розсолу з вмістом небезпечних солей, які можуть потрапити у р. Сівка, що впадає в Дністер, а звідти – в Чорне море. Адже все живе загинуло б у воді. Уряд задля її розв'язання узяв цю проблему під контроль.

З **надр Землі** видобувають близько 100 млрд. тонн різноманітних руд. У Землі утворюються порожнини, які роблять провалля. Це спостерігаємо і в згаданому Калуші після добування калійних солей.

В Україні зникло біля 20 тис. **малих річок і потічків.** Біля 1000 селищ не мають питної води. Наводжу приклад, як зникло Аральське море в Казахстані. Тільки завдяки Т. Шевченкові, який зробив зарисовку моря й був співавтором великої карти Аральського моря, знаємо, яке воно було.

Засмічування довкілля, проблема зі сміттям, практично, у кожній області. Учні наводять приклади, коли відпочивальники біля річок, на галявинах і по дорогах залишають купи пластмасових пляшок, поліетиленових торбинок, недоїдків. Також шкідливе спалювання цього непотребу, бо у повітря разом із димом викидаються шкідливі речовини.

Хоч і є Закони України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про тваринні і рослинні світи», «Про заповідники», кодекси про землю, лісовий, водний та ніші державні акти, на практиці ж вони не працюють. Часто держава відстоює інтереси великих ділків і корумпованих політиків, захищає свободу ринкових відносин.

Учні, які відвідують парафіяльну школу при церкві, зробили висновок, що постійно порушується п'ята Божа заповідь («Не вбивай»). На закінчення всі ми послухали вірш нашої просвітянки – шкільного бібліотекаря Людмили Палагняк «Засторога».

Лідія СКРЕНТОВИЧ,
голова осередку «Просвіти»
с. Залуква Галицького району

ЗАСТОРОГА

Природа мстить за хаос і блюзнірство,
За зрубані й сплюндровані ліси,
За гори понівечені та ріки,
За знищену гармонію краси.

Природа мстить за звалища й відходи,
Сміття навкруг й незорані поля,
За надра, що спустошуєм віками,
І за наругу, що зазнала вся Земля.

Природа мстить кислотними дощами
Та вітром, що зриває з хат дахи.
Потопи, зсуви, засухи, обвали,
Важкі хвороби... Й це не всі жахи!

Природа мстить?! А може, захищає
Від наших злодіянь сама себе
Й за розум взятись людство закликає,
Застерігає так усіх – мене й тебе.

Попереджає – завтра буде пізно!
І новий день... він може не прийти,
Якщо провокувати катаклізми
І компромісу швидко не знайти.

Людмила ПАЛАГНЯК

ЗВЕРНЕННЯ

ПРАВДА НЕ В СИЛІ. СИЛА – В ПРАВДІ

Громадська Конституційна Рада, Правління Українського клубу звертаються до всіх свідомих громадян України, до всіх українців по крові, до всіх українців по духу: українська нація стоїть перед реальною загрозою втрати української незалежної соборної демократичної держави.

Експерти Українського клубу, проаналізувавши політичну ситуацію в країні, констатують: два основні завоювання, вибореві українцями, свідомими громадянами України на Майдані у 2004 році: **гідність і право вибору,** реваншистсько-окупаційна влада скасувала. Вона відкрутила світоглядно й політично ситуацію в країні до часів УРСР. Основною цінністю для неї є Росія, російська ідея, російські інтереси і російське майбутнє. Відповідно – Україна має стати Малоросією з усіма наслідками. Слід зазначити, що Україна у своїй історії вже це проходила безліч разів, починаючи з варягів у Києві, закінчуючи фашистською та більшовицькою окупацією. Проходити пройдене ще раз немудро, невдячно, безперспективно.

Члени Громадської Конституційної Ради зазначають: дії Президента Януковича показали українській нації, що це влада реваншистсько-окупаційна, сформована в незаконний спосіб носіями російсько-радянської ідентичності. Порушенням 5, 11 та 83 статей Конституції України Президент Янукович фактично склав із себе повноваження ґаранта Конституції. Порушенням статті 17 та статті 9 Конституції України Президент Янукович фактично склав із себе повноваження Верховного головнокомандувача Збройних сил України. Відтак, український народ має право на акції прямої дії для забезпечення захисту й виконання статті 5 чинної Конституції України.

Влада пропонує українській нації «мерзоту спустошення». Влада намагається говорити з українською нацією з позиції сили, забуваючи, що сила у **правді.** Істинно: «Всі, що за меч беруться, від меча загинуть». Вони хочуть нав'язати українській нації українську радянську донецьку соціалістичну республіку.

Чому?

Їх лякає **українська ідентичність.** Їм ворожа **українська історія.** Їм очі виїдають **українські герої,** які поклали своє життя за українську національну державу. Їм шкодить **українська мова,** яка є єдиним язиком української нації. Їм ненависне **українське майбутнє,** бо їм нема там місця.

Правлячий клас – 19-річна **політична консерва** – вичерпав себе, бо його ляльки і ляльководи – «сліпі поводирі сліпих. Коли ж сліпий веде сліпого, обидва впадуть у яму». Його основне завдання – самозбереження, самовідтворення і самозабезпечення за рахунок сучасних українців, свідомих громадян України та їхніх нащадків. Політична консерва себе вичерпала. Вона має поступитися новому політичному поколінню, яке закладе засади української національної демократичної держави. Кожен українець повинен усвідомити одну просту істину: **«Свобода – коли за тебе не думають, самостійність – коли за тебе не платять».**

Кожен українець, свідомий громадянин України повинен усвідомити: **нація – це гідність.** Саме про націю говорив Ісус Христос: «Кожне бо дерево за своїм власним плодом пізнається, не зривають бо з тернини смокви, ані з ожини не збирають винограду». Сьогодні потоптано національну і людську гідність кожного українця, кожного свідомого громадянина України. У них забрано **право вибору,** дане їм Господом, а не кесарем, тим більше не каліфом на годину.

Українця, свідомого громадянина України хочуть позбавити того, що він має від народження – **українських цінностей** (нації, держави, землі, духовної тяглості, віри, достойного життя, безпеки, мови, свободи вибору, сім'ї, майбутнього), а також позбавляє кожного українця, кожного свідомого громадянина України можливості розпорядитися своїм вмінням реалізувати свої можливості у своїй національній державі, у своєму україноцентричному громадянському суспільстві. Як мовиться у Святому Письмі: «Хто має, тому дасться; а хто не має, заберуть і те, що йому здається, нібито має».

Українцям, свідомим громадянам України, нарешті треба відступити від лукавих пророків і сліпих поводирів та сформувати українську єдність на базі українських цінностей. Українські цінності – «як зерна гірчиці, що його взяв чоловік та й посіяв на своїм полі. Воно найменше з усіх зерен, але, як виросте, стає найбільшим з усієї городини, і навіть стає деревом, так що птаство небесне злітається і гніздиться на його гілках». Українські цінності – це «камінь, що відкинули будівничі», він має стати каменем наріжним української національної держави. Саме така українська єдність потрібна українській нації сьогодні.

Кожен українець, свідомий громадянин України має взяти за правило для себе і своєї родини основну заповідь Ісуса Христа – **не бійся.**

Реваншистсько-окупаційна влада несамохіть дає кожному українцеві, свідомому громадянину України дороговказ, довгострокову **українську ідею:** побудова української національної демократичної держави, побудова україноцентричного громадянського суспільства.

Кожен українець, свідомий громадянин України має почати з себе: **усвідомити українські цінності** й зробити свій вагомий внесок у розвиток україноцентричного громадянського суспільства, в побудову української національної демократичної держави – а значить забезпечити собі і своїм нащадкам достойне **українське майбутнє.**

Громадська Конституційна Рада

ВІДКРИТТЯ ІМЕНІ

ІВАН ЧЕПИГА
ПАТРІОТ, ВИДАВЕЦЬ, БОРЕЦЬ

Чи говорить про щось це ім'я нашому пересічному краянину? Чи потривожить воно пам'ять допитливого дослідника нашої не так уже й далекої історичної спадщини?.. Тим більше, що ім'я Івана Чепиги у 20–30-х роках минулого століття у тодішньому Станиславові (до речі, історично правильно писати назву міста тільки так, а не Станіслав!) було добре відоме. Адже впродовж свого життя Іван Чепига педагогічною, громадсько-політичною і журналістсько-видавничою працею леліяв у серцях і свідомості краян почуття національної честі, гідності й державницької ідеї.

Особливо злободенною праця патріота була на початку 20-х років – після поразки української національно-визвольної боротьби 1914–1921 років, у часі народного розпачу й зневіри від поразки революції. Іван Чепига та його однодумці розуміли: у цій трагедії надій і сподівань народу є альтернатива – не впадати в безнадію, щоденними пустими балачками не ятрити старі рани й болячки, не піддаватися примхам долі й самозаспокоєності, а національно-громадянські переживання спрямувати на відродження і зміцнення національного духу та підготовку наступної національно-визвольної революції.

І якщо одні з українських патріотів засобом пробудження народу обрали заснування і діяльність, скажімо, «Соколів», «Січей» і «Лугів», ґрунтовне і всеосяжне поширення діяльності структурних підрозділів «Просвіти», то Іван Чепига вважав дієвою зброєю друковане слово – книгу, часопис рідною мовою – українською.

Тож цілком виправданим є те, що професор Станиславівської гімназії у 1921 році засновує і стає співвласником українського видавництва «Бистриця» у Станиславові. Якраз у цьому видавництві за сприяння І. Чепиги у 1921 р. була видана «Коротка історія України» Бориса Грінченка, збірник гумористичних і сатиричних творів українського письменства під назвою «Український сміх», почав видаватися вісник українського книжкового руху «Книжка» – як орган «Союзу українських книгарень і накладень». 1924 року у серії «Книжки» була видана праця Івана Гарасимовича «Українська школа під польською владою», яка 1933 р. була конфіскована польською поліцією і вилучена з читалень «Просвіти».

Мабуть, варто було б нагадати, що Іван Чепига першим виступив з ідеєю видання першої української енциклопедії «Українська Загальна Енциклопедія», яка при його сприянні побачила світ у Станиславові–Коломиї в 1930–1935 роках як видання кооперативи «Рідна школа».

Іван Чепига також видавав у Станиславові часопис-місячник «Український Пласт» для української пластової молоді. На жаль, через утиски польської окупаційної влади та дріб'язковість й егоїстичні підступи наших «рідних» перевертнів (яких завжди вистачає у нашому суспільному русі) часопис на 1924 рік перестав виходити.

Як особистість творчо багата й розлога Іван Чепига виявив себе у часи ЗУНР: тоді по квітень 1919 року він видавав у Станиславові (і був відповідальним редактором) часопис «Нове життя». До речі, цю ж назву перебрало у липні 1941 р. видавництво, що було започатковане для урухомлення українського життя (з подачі І. Чепиги) при Станиславівській державній управі.

Натомість сам Іван Чепига як відповідальний редактор у цей час редаґує і видає (у співдружності з Дмитром Греголинським) перший після проголошення у Львові Акту про державність України часопис «Самостійна Україна». Передовиця першого числа часопису сповіщає: «На визволених українських землях Організація Українських Націоналістів (ОУН) будує українську державу під проводом Степана Бандери. Слава Україні! Провідникові слава!» Тут же подаються матеріали про українські гекатомби у Львові, де віднайдене тіло закатованого енкаведистами Юрія Шухевича, про сотні закатованих московськими ординцями в'язнів станиславівської тюрми, про таємні поховання сотень українського люду у Підпечерському лісі... З Іваном Чепигою у «Самостійній Україні» співпрацюють відомі українські громадські й культурні діячі – Микола Лепкий, Тарас Франко, Іван Ставничий, письменниця Дарія Ярославська, Олександр Погорілий (Олесь Весняний) та інші.

(Чит. 4 стор.)

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО

Відомого громадсько-просвітянського діяча, педагога, члена Ради і Правління Івано-Франківського міського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, голову осередку товариства «Просвіта» ЦПТО № 1, щирого українського патріота

БОГДАНА СУШЕВСЬКОГО

сердечно вітаємо з 75-річчям!

Високодостойний ювіляре!

Щиро бажаємо Вам найбільшого земного скарбу — міцного здоров'я, Божого благословення, натхнення й поступу в плідній діяльності на благо української держави, здійснення всіх задумів, миру, злагоди, душевної гармонії, сонячних днів, щоденних гараздів та всього найкращого. Прийміть від нас щирі слова подяки за сумлінну працю. Все, що Ви зробили, навіки не зітреться.

Прийміть у цей радісний для Вас день наші найкращі вітання й побажання щастя, радості, злагоди, несхитного духу й гуцульського довголіття.

Многая і благая Вам літ, плідної праці собі на честь, а Україні та родині на добро і славу!

Зі щирою повагою до Вас
голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ,
голова ІФ МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Василь БОЙКО

ВІДКРИТТЯ ІМЕНІ

ІВАН ЧЕПИГА

(Закінчення. Поч. на 3 стор.)

Українськість на шпальтах «Самостійної України» палала смолоскипом. Це, звісно, було не до вподоби мадярським окупантам. Тож у світ вийшло лише п'ять чисел часопису (з 7 по 25 липня 1941 р.) за розпорядженням угорського фельдмаршала Ф. Сомбатгелія видання «Самостійної України» було заборонене.

Натомість патріоти засновують новий часопис – «Українське слово», в якому Іван Чепига діє як видавець, а відповідальний редактор тут – В. Гуцуляк. Газета, зберігаючи свою українськість, проіснувала до 1 квітня 1942 року. Видавалася вона як тижневик для Станиславівщини, Калущини й Коломийщини. На шпальтах «Українського слова», попри цензурні обмеження німецько-фашистської окупаційної адміністрації, тонко й проникливо подається мереживо українського життя на терені краю, суспільне тло, яке немовби промовляє: «Ми ще живі, українці. Ми ще поборемося!..» Про це красномовно свідчать, зокрема, буйні багатообразові поезії Олеся Весняного («Моє серце», «Україні», «На Київ, братове!..» та ін.), літературна сторінка Олеся Весняного «Революційна націоналістика», присвячена Лесі Українці, оповідання колишнього в'язня келії № 16 Станиславівської тюрми Петра Стрільціва, матеріал про прем'єру драми Г. Лужницького «Ой, Морозе, Морозенку...» у виконанні Українського державного театру ім. І. Франка в Станиславові, стаття Івана Ставничого «Поема Шевченка «Кавказ» та ін. За всіма цими редакційно-видавничими діяннями проглядається дух і справа Івана Чепиги...

Як не прикро, а мало що ми нині відаємо про цю самовіддану для української справи людину. Загинув Іван Чепига у 1944 році від рук опричників НКВД. З яничарською запопадливістю імена таких, як Іван Чепига, вилучалися з нашої багатостраждальної історичної спадщини. Інформація і пам'ять про них була експропрійована комуно-тоталітарною системою.

Маю гадку, що спомини про Івана Чепигу подадуть його земляки із села Кобаки (нині – Косівського району), де він народився 1892 року, й товариші по загальноукраїнській справі, задля якої віддавали на вівтар України свої життя.

Володимир МОРОЗЮК,
член Національної спілки письменників України

ОМАР ХАЙЯМ

РУБАЇ

Жаль, що життя даремно провели,
В ступі буття нас потовкли.
Не встигли ми моргнути оком,
Не досягши мети – пішли.

Що доля назавжди тобі судила дати,
Не можна ні примножити, ні взяти –
Турбуйся ти не тим, чого в тебе немає,
Турбуйся тим, щоб вільним тобі стати.

Хвилина за хвилиною – життя пройде,
Хай радістю хвилина ця буде.
Задумайся: життя є суть творіння,
Як проживеш його, таким воно піде.

В наш підлий вік невірний друг усякий
І ненадійним натовп є людський.
Той, на кого сьогодні ти поклався,
Можливо, ворог твій страшний.

Я в світ прийшов – не було небо потривожене,
І я помер – сяйво зірок не примножене,
Ніхто і не сказав, для чого я прийшов,
Для чого поспіхом життя моє змарноване.

Ти молодий, безпечний, жий поки
З красунею, мов ніжні квітники.
Допоки подих смерті не зірве
Короткий вік твій, наче пелюстки.

Все, що пізнав у світі ти – ніщо.
Все, що ти чув і говорив – ніщо
Все, чому свідком був – ніщо.
Все, що так дорого купив – ніщо.

Ми чистими прийшли і осквернились,
Ми радістю цвіли і засмутились.
Серця сльозами вкрили, життя даремно
Розтратили і під землею скрились.

Вином і «пері» щастя нам дано.
Хай буде серце радістю повно.
Завжди, поки я був, і є, і буду,
Я пив, і п'ю, і питиму вино.

Чекаєш користі від мудрості своєї –
Даремна трата сил, натхнення і речей.
Прикинься дурником, і більше з того буде,
А мудрість в наші дні дешевша, ніж порей.

Коли на день у тебе є що їсти
І сили маєш ти собі води принести,
Що за нужда тобі другому підкорятись
І іншим догоджати в кривду честі.

Переклав Йосиф КАЧМАР

ЮВІЛЕЇ

ПРОСВІТЯНИН ДУШЕЮ

16 червня 1935 року в с. Новосілка Підгаєцького району на Тернопіллі народився хлопчик, якого назвали Богданом. Це вже згодом,коли пройшов з дитинства незнаними шляхами, став він громадсько-культурним діячем, педагогом, членом Правління і Ради Івано-Франківського міського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, лауреатом премії ім. Марійки Підгірянки за просвітянську діяльність. А перед тим закінчив школу, філологічний факультет Львівського державного педагогічного інституту. Служив у армії, де також закінчив екстерном військове училище й звільнився в запас лейтенантом. Онук підстаршини і стрільця Української Галицької Армії понад півстоліття несе в серці незгойну рану: 27 березня 1950 р. ще дитиною від кулі енкаведиста впала його рідна сестричка.

До душі припала йому просвітянська справа. З відродженням «Просвіти» з 1989 р. обирався головою осередку. Автор ряду статей просвітянських часописів «Слово Просвіти», «Галицька Просвіта». За місцем роботи як голова осередку є видавцем газети «Педагогічний вісник».

Учителював у середній та восьмирічній школах Тлумацького району, був завучем, інспектором шкіл. Виконував обов'язки директора школи, завідувача райвно, але довго такі посади займати не міг за відсутністю партійного квитка. З 1973 по 1983 рік працював в управлінні профтехосвіти методистом, інспектором, з 1983 р. – в Івано-Франківському педагогічному інституті. На основі конкурсу обраний на посаду старшого викладача кафедри наукових основ управління школою. У передпенсійному віці перейшов на посаду заступника директора профтехучилища, зараз працює викладачем. Автор першого в Україні посібника з української мови для учнів профтехучилищ (1986), співавтор посібника з української літератури для 10 класу (О. Слоньовська, Б. Сушевський, 2001), автор книжечок «Методика аналізу уроків», «Історія релігій», «Незгойні рани» та понад 50 наукових статей.

Був ініціатором та безпосереднім керівником і учасником будівництва пам'ятника Тарасові Шевченку на території профтехучилища, каплиці за місцем проживання.

Має терпіння й хист прививати любов до професії вчителя, сприяє творчому зростанню тих, з ким працює. Учасник трьох з'їздів педагогічних товариств. Нагороджений медалями «За трудову відзнаку», «Ветеран праці», «Медаль пам'яті Василя Сухомлинського», значками «Відмінник освіти», «Відмінник профтехосвіти», «2000-ліття Різдва Христового», грамотами й подяками різних рівнів владних структур і громадських організацій. Шанує людей, які сумлінною працею рук чи розуму чесно заробляють на прожиття.

З роси і води Вам, Богдане Степановичу!

Наталія СИНИЦЯ

КУТОЧОК ЕРУДИТА

ЧИ ЗНАЄТЕ, ВИ?..

Серед східних патріархів були не тільки святі, але й єретики. Це християни, які свідомо відступили від основних правд (догм) віри, ухвалених Вселенськими соборами. За історичними джерелами східних Церков, починаючи з апостолів на 1054 рік в Єрусалимській Церкві було 98 єпископів-патріархів, з них 13 – святих і 6 – єретиків; в Олександрійській – 65, з них – 24 святих і 15 єретиків; в Антіохійській – 91, з них – 14 святих і 10 – єретиків; у Царгороді від 640 р. по 688 р. – 5 патріархів, святих не було і 3 – єретики; у Константинопольській – всіх 102, з них – 52 святих і 18 єретиків, а з усіх 315 включно на 1885 р. 45 – двічі ставали патріархами, 12 – тричі, 4 – чотири рази і 3 – п'ять разів. Це Кирило І Лукаріс (протягом 1621–1638 рр.), Партеній IV (протягом 1657–1685 рр.), Діонізій IV (протягом 1672–1694 рр.).

Найкоротшим було правління патріарха Каллініка III, який помер від радості зразу ж після обрання його на патріарший престол 1726 р. Наймолодшим був Теофілакт (933–956 рр.): у 8 років він – піддиякон, а в 16 – патріарх. Він займався симонією, тобто, встановивши ціну, продавав церковні посади. Під час богослужіння в храмі лунали вигуки, світські пісні й були навіть танці. Понад усе Теофілакт любив коней. Він у будь-який момент залишав Святу Літургію, щоб піти в конюшню й подивитися на улюбленого коня. Ця любов і звела його зі світу. В 956 р. він упав з коня й помер.

о. Михайло МЕЛЬНИК,
с. Старі Кривотули Тисменицького району

ЕСЕЇ

СПОГАД СТАРОЇ ЧЕРЕШНІ

Я є художник, мрійник і поет,
І в снах своїх я бачу силует
Отої діви, що в саду,
Вплітала незабудки у косу...

В зеленому полі тихий вітер пестить тендітну траву, яка прикрасилася в передвечірню росу.

День згасав...

Сонце торкнулось горизонту...

Росянисте вбрання зеленої трави увібрало в себе золотистий блиск прощального сонячного реверансу. Вдалині, немов за обрієм, бриніла цвітом черешня. На одній з її гілок висіла стара гойдалка... Рип-рип, рип-рип... Ніби якесь неземне створіння, на гойдалці сиділа Вона. Рип-рип, рип-рип...

Вона гойдалась і ніжилась в обіймах вітру, який невидимою вуаллю огортав її тонкі плечі й грався золотистим хвилястим волоссям. Поли її білої сукні ледь торкались росянистої трави. В зелених очах юної діви затаївся невинний дитячий смуток. Їй не хотілося прощатися зі ще одним прожитим днем. І вони з вітром спостерігали, як повільно помирав ще один день на землі.

– Доню, додому! – покликала мати.

Блакитне небо потемніло, про минулий день нагадували лиш брунатно-червоні хмари, які повільно пливли кудись у безвість. І тільки черешня самотньо стояла посеред поля, кидаючи свій білий цвіт на спорожнілу гойдалку. І всім своїм єством, від коріння, захованого в надрах чорної землі, до шовковистих листочків, з трепетом чекала народження нового дня й повернення своїх друзів.

Христина ПЕТРИЦЯ, *студентка Галицької академії*

НОВІ ВИДАННЯ

ЗАХИСНИК НАРОДУ

Вийшла з друку добра за змістом книга «Іван Макух, адвокат із Товмача, – міністр ЗУНР» (РВК «Злагода», 2010), автором якої є просвітянин, учитель історії, який багато літ займається краєзнавством та науково-пошуковою роботою – Михайло Дземан. Відрадно те, що не тільки автор книги, але й автор гарно викладеної передмови Зіновій Штурнак, спонсори, завдяки яким побачила світ ця книга, переважно є уродженцями Тлумача й сіл Тлумацького району.

Книга має сім розділів, у яких поданий життєпис Івана Макуха – його шлях від дитячих років у селі Дорожів Старосамбірського району до посади адвоката в Тлумачі (колись – Товмач) – активного громадсько-політичного діяча, міністра ЗУНР. Міністр Іван Макух писав: «Ми завжди вважали, що Україна є одна, лише вороги все її розривали на кілька частин. Ми серцем линули до Києва, де була українська влада, і зі щирої душі бажали, щоб Українська Народна Республіка втрималася. Ми раділи й росли духовно успіхами української державності над Дніпром, а переживали глибоко її неуспіхами й труднощами».

Цікавими у книзі є спомини тих мешканців Тлумаччини, які мали можливість дітьми слухати Івана Макуха, який навідувався до їхніх батьків. Добре думав Іван Макух, пишучи: «Обставини життя народу й окремих його діячів страшні. Деколи вони здаються безвихідними. Я вірю й закликаю всіх українців вірити, що це пекло, в якім опинилася Україна, не буде вічним. Його завалить наш народ своїми власними руками. Для осягнення волі народу мусимо думати й діяти».

В останньому абзаці книги читаємо: «Але після 17 вересня 1939 року він дуже змінився, спохмурнів. А потім зник із Товмача, більше його я вже не бачив і не чув» (зі спомину Тадеуша Клоновського, колишнього мешканця Тлумача). Але Іван Макух уже частково повернувся в Тлумач, завдяки книзі Михайла Дземана, міській раді, яка назвала іменем Івана Макуха одну з вулиць міста, встановила меморіальну дошку та премію ім. Івана Макуха.

Добру справу зробив просвітянин Михайло Дземан, відновлюючи в пам'яті громадян нашу славну історію.

Богдан СУШЕВСЬКИЙ,
колишній мешканець м. Тлумач